

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 23 december 2022

1157/2022

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) rubriken för 89 § och 89 § 1 mom. och 112 §, av dem 89 § 1 mom. sådant det lyder i lag 72/2016, samt fogas till 95 a §, sådan den lyder i lag 871/2014, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 112 a § som följer:

89 §

Justering av inkomstgränser, belopp, den årliga arbetsinkomsten och den totala arbetsinkomsten med en lönekoeficient

De inkomstgränser, belopp och gränobelopp som avses i denna lag samt den årliga arbetsinkomst som pensionsanstalten fastställer för företagaren justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Vid beräkningen av en pension justeras de totala arbetsinkomsterna med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar. Vid beräkningen av annan pension som betalas ut efter partiell förtida ålderspension eller av den senare andelen av partiell förtida ålderspension justeras dessutom den ännu obeviljade pensionsandelen av grunden för den partiella förtida ålderspensionen med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar.

95 a §

Motivering av beslut

Pensionsanstaltens beslut om fastställande av arbetsinkomst ska innehålla de uppgifter som använts som grund för fastställandet av arbetsinkomsten. På beslut som gäller fastställande av arbetsinkomst tillämpas inte 45 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

112 §

Arbetsinkomstens belopp och fastställande av arbetsinkomsten

När försäkringen börjar fastställer pensionsanstalten en årlig arbetsinkomst för företagaren som motsvarar hans eller hennes arbetsinsats. Arbetsinkomsten är den lön som skäligt bör betalas, om en person med motsvarande yrkesskicklighet avlönas att utföra hans eller hennes i denna lag avsedda företagaverksamhet, eller den ersättning som annars kan anses i genomsnitt motsvara nämnda arbete.

Arbetsinkomsten fastställs utifrån en samlad bedömning. När pensionsanstalten fastställer arbetsinkomsten betraktar den som ovan avsedd lön och ersättning medianlönen för dem som arbetar heltid i den aktuella branschen inom den privata sektorn och beaktar också andra uppgifter som beskriver storleken på företagarens arbetsinsats, företagarens verksamhetens omfattning, företagarens yrkesskicklighet och värdet av företagarens arbetsinsats.

Om försäkringen börjar därför att försäkringen har överförts till en annan pensionsanstalt, kan arbetsinkomsten inte utan särskild skäl fastställas på en nivå som avviker från den tidigare nivån. Bedriver företagaren flera företagsverksamheter fastställs företagarens arbetsinkomst utifrån den arbetsinsats som totalt åtgår till dessa verksamheter. Den årliga arbetsinkomsten fastställs inte till ett högre belopp än 125 000 euro.

112 a §

Ändring och justering av arbetsinkomsten

Arbetsinkomsten får inte ändras retroaktivt. Arbetsinkomsten får dock ändras retroaktivt om företagaren beviljas invalidpension. Den arbetsinkomst som svarar mot företagarens i denna lag avsedda företagarens verksamhet fastställs då som företagarens arbetsinkomst räknat från pensionsfallet.

Pensionsanstalten ska justera den arbetsinkomst som tidigare fastställts för företagaren vart tredje år genom att ge företagaren ett skriftligt förslag till ny arbetsinkomst på grundval av de i 112 § 2 mom. avsedda uppgifter som pensionsanstalten har till sitt förfogande. Efter att ha fått förslaget kan företagaren lämna pensionsanstalten tilläggsuppgifter om omständigheter som påverkar det ekonomiska värdet av hans eller hennes arbetsinsats, varvid pensionsanstalten ska bedöma om de nya uppgifter som företagaren har gett påverkar arbetsinkomsten. Om företagaren inte svarar på förslaget om arbetsinkomsten inom 2 veckor från det att han eller hon fick del av förslaget och ingen annan information som påverkar beräkningen av arbetsinkomsten framkommer, fastställer pensionsanstalten den nya arbetsinkomsten enligt det förslag som lämnats till företagaren från ingången av den andra månaden efter den då justeringen inleddes.

Pensionsanstalten kan också justera arbetsinkomsten genom ett villkorligt beslut, som träder i kraft om företagaren inte svarar på det förslag som getts om arbetsinkomsten inom 2 veckor från det att han eller hon fick del av det villkorliga beslutet. Besvärstiden börjar löpa från den dag det villkorliga beslutet träder i kraft. Det villkorliga beslutet förfaller, om företagaren svarar på förslaget om arbetsinkomsten inom 2 veckor från det att han eller hon fick del av det villkorliga beslutet. Om den arbetsinkomst som fastställs för företagaren i samband med en justering skulle ändras med högst 5 procent ger pensionsanstalten inget förslag till ny arbetsinkomst.

Företagarens årliga arbetsinkomst kan också justeras på ansökan av företagaren eller på pensionsanstaltens initiativ, om det av någon annan orsak sker väsentliga förändringar i de omständigheter som påverkar arbetsinkomsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på fastställande av arbetsinkomst, som görs efter ikraftträdandet av lagen.

Trots vad som föreskrivs i 112 och 112 a § ska arbetsinkomsten i en försäkring som börjat före ikraftträdandet av lagen justeras i enlighet med 112 a § inom tre år från ikraftträdandet. Pensionsanstalten justerar före utgången av 2023 arbetsinkomsterna för de företagare vars arbetsinkomst understiger 15 000 euro, om inte företagarens arbetsinkomst har justerats väsentligt under de senaste tre kalenderåren. Pensionsanstalten justerar före utgången av 2024 arbetsinkomsterna för de företagare vars arbetsinkomst understiger 25 000 euro, om inte företagarens arbetsinkomst har justerats väsentligt under de senaste tre kalenderåren. Pensionsanstalten justerar före utgången av 2025 arbetsinkomsterna för

1157/2022

de företagare vars arbetsinkomst överstiger 25 000 euro, om inte arbetsinkomsten har justerats väsentligt under de senaste tre kalenderåren.

Pensionsanstalten ska inom 12 månader från ikraftträdandet av denna lag lämna information om den kommande justeringen till alla de företagare som i pensionsanstalten i fråga har en gällande försäkring enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

En arbetsinkomst som föregående gång fastställts före ikraftträdandet av denna lag kan vid den första justeringen efter denna lags ikraftträdande justeras med högst 4 000 euro uppåt och vid den andra justeringen med högst 4 000 euro uppåt från den arbetsinkomst som fastställts föregående gång. Avvikelser uppåt från detta justeringsbelopp kan göras med företagarens samtycke.

Helsingfors den 20 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen